

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

**ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА
ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

Тема: „Значај сензорне информације у моторичком понашању особа са инвалидитетом“.

Кандидат: Срећко Поттић.

1. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Датум и орган који је именовао комисију:

29.11.2011. године; Веће за мастер, специјалистичке и докторске студије Универзитета у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Састав комисије:

1. Др Горан Недовић, ванредни професор, Соматопедија, 05.07.2007. Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.
2. Др Драган Рапаић, редовни професор, Соматопедија, 04.11.2002. Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.
3. Др Шпела Голубовић, ванредни професор, специјална рехабилитација и едукација, 15.01.2009. Универзитет у Новом Саду Медицински факултет.

2. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име, име једног родитеља, презиме: Срећко (Томислав) Потих.

Датум и место рођења, општина, република: 01.01.1977., Београд, Република Србија.

Основне студије: Срећко Потих, дипломирао је 2008. године на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду, смер Соматопедија.

Постдипломске студије: Срећко Потих је 2008. године уписао докторске студије на Унуверзитету у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, научно подручје Специјална едукација и рехабилитација. На докторским студијама, положио је све испите и стекао услов за пријаву теме за докторску дисертацију.

Срећко Потих, рад у струци почео је 2008. године у Дневном боравку за вишеструко ометену децу „Сунце“, при Савезу за церебралну и дечију парализу Београд. Од октобра 2009. године Срећко Потих, ради на Високој медицинској школи струковних студија „Милутин Миланковић“ у Београду, прво као сарадник у настави на предметима Кинезиологија, Клиничка кинезитерапија 1 и Клиничка кинезитерапија 2, а од 2010. године као асистент на предметима Психомоторни развој детета, Интегрална и интегративна рехабилитација, Клиничка кинезитерапија 1 и Клиничка кинезитерапија 2.

Срећко Потих је учествовао је у раду више научних и стручних скупова и конференција, био у више наврата члан организационих одбора и радних председништава домаћих и међународних конференција, као сарадник био је ангажован на више пројеката, објавио је већи број научних и стручних радова у земљи и иностранству.

Члан је Друштва дефектолога Србије, International Brain Research Organization и делегат у Скупштини Друштва дефектолога Београд.

Приказ научно стручних радова са оценом:

Срећко Потих је аутор или коаутор 38 публикација:

- два рада штампана у тематском зборнику радова међународног значаја,
- један рад штампан у међународном часопису,
- три рада штампана у националним часописима,
- три рада штампана у целини у зборнику радова са међународног научног скупа,
- два рада штампана у целини у зборнику радова са националног научног скупа,
- 11 радова штампаних у изводу са научног скупа националног значаја,
- 14 радова штампаних у изводу са научног скупа међународног значаја, и
- два рада прихваћена за штампу у часопису националног значаја.

Значајнији радови:

1. **Potić, S.**, Milićević, M., Nedović, G. (2011). Profesionalna rehabilitacija i prediktori zaposlenosti osoba sa invaliditetom. *Zdravstvena zaštita*, 40 (3), 12-17.
2. **Potikj, S.**, Milichevikj, M., Nedovikj, G., Cakikj M. (2011). Assessment of psychomotor status of children as a prerequisite for early intervention. In Ajdinski (Ed.), *Book of Papers "Early Intervention and Developmental Disorders"* (pp. 187–202). Skopje: Association of Special Educators and Rehabilitators of the Republic of Macedonia & Faculty of Philosophy.
3. **Potić, S.**, Milićević, M., Nedović, G., Medenica, V. (2011). Identifikovanje smetnji u psihomotornom razvoju dece. U Potić i sar. (Ur.), *Zbornik radova "Specijalna edukacija i rehabilitacija"* (pp. 92–100). Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.
4. Milichevikj, M., **Potikj, S.**, Medenica, V., Cakikj, M. (2011). Risk factors and early development of children born with an assisted fertilization. *Journal of Special Education and Rehabilitation*, 12 (3-4), 33-49.
5. Milićević, M., **Potić, S.**, Mikić, J., Sarić, M. (2011). Evaluacija efekata hipoterapije na decu i odrasle sa motoričkim poremećajima. *Zdravstvena zaštita*, 40 (4), 20-35.
6. Rapaic, D., Nedovic, G., **Potic, S.** (2010). Importance of evaluation in determining the treatment of elderly people. In Nedovic et al. (Eds.), *Thematic Collection of Papers „Special Education and Rehabilitation – Science and/or Practice“* (pp. 209–220). Novi Sad: Associate of Special Educators and Rehabilitators of Vojvodina.
7. Medenica, V., Ivanovic, L., **Potic, S.** (2010). Visual motor tracking in “Paper and pencil” dual-task on persons affected by mental retardation. In Nedovic et al. (Eds.), *Special Education and Rehabilitation – Science and/or Practice – Thematic Collection of Papers* (pp. 356–369). Novi Sad: Society of Special Educators and Rehabilitators of Vojvodina.
8. Milićević, M., **Potić, S.**, Trgovčević, S. (2011). Socijalna participacija dece sa cerebralnom paralizom u porodičnom i vršnjačkom okruženju. U Potić i sar. (Ur.), *Zbornik radova "Specijalna edukacija i rehabilitacija"* (pp. 44–52). Beograd: Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu.
9. Ivanović, L., Eminović, F., **Potić, S.**, Medenica, V. (2010). Sport i fizičke aktivnosti osoba sa invaliditetom. U Biberović (Ur.), *Zbornik naučnih i stručnih radova III međunarodnog simpozijuma „Sport i zdravlje“* (pp. 145–150). Tuzla: Fakultet za tjelesni odgoj i sport Univerziteta u Tuzli.
10. Pacic, S., Eminovic, F., Nikic, R., **Potic, S.** (2010). Important assumptions related to physical education of children with different kinds of obstructions. In Koprivica, Juhas (Eds.), *Conference Proceedings of International Scientific Conference „Theoretical, Methodological and Methodical Aspects of Competition and Athletes Preparation“* (pp. 299–310). Belgrade: University of Belgrade, Faculty of Sport and Physical Education.
11. Medenica, V., Božićković, M., **Potić, S.** (2009). Uticaj literature i masovnih medija na formiranje negativnih stavova prema osobama sa ometenošću. *Socijalna misao*, 16 (4), 203–219.

Уређивање зборника саопштења са међународног научног скупа:

1. Book of Summaries of First International Conference „Special Education and Rehabilitation – Science and/or Practice“, ISBN 978-86-913605-2-8.
2. Зборник Првог међународног скупа студената специјалне едукације/рехабилитације „Специјална едукација и рехабилитација“, ISBN 978-86-6203-012-2.

Учешће на пројектима:

1. „Развој социјалних вештина значајних за интеграцију ОСИ на радном месту“, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије, реф.бр. 26/2, носилац пројекта - Друштво за помоћ МНРО Врачар, 2007.
2. „Превентивно корективни рад са МНР особама“, Министарство здравља Републике Србије, реф.бр. 401-00-1549/2008-07, носилац пројекта - Друштво за помоћ МНРО Врачар, 2008.
3. „Подизање нивоа социјалне интеграције особа ометених у развоју кроз развој социјалних вештина“, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије, реф.бр. 58/8-4, носилац пројекта - Друштво за помоћ МНРО Врачар, 2008.
4. „Играоница-растионица“, Балкански фонд за локалне иницијативе, реф.бр. 08-3116, носилац пројекта - Друштво за помоћ МНРО Врачар, 2008.
5. „Помоћ особама са последицама церебралне парализе и члановима њихових породица кроз активности дневног центра „Сунце“, Министарство рада и социјалне политике Републике Србије, реф.бр. 174/08-1, носилац пројекта - Савез за церебралну и дечију парализу Београда, 2008-2009.

Радови и саопштења кандидата Срећка Поттића, својом оригиналношћу, резултатима и јасном методологијом, дају допринос у разумевању специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима, припадају ужој научној области соматопедији и у вези су са предложеном темом докторске дисертације.

Прва група радова и објављених саопштења кандидата Срећка Поттића, односи се на истраживање карактеристика особа са поремећајима у моторичком понашању. Друга група радова односи се на проучавање ефикасности метода и програма специјалне едукације и рехабилитације у едукацији и рехабилитацији особа са моторичким поремећајима, а трећа група радова, на истраживања социјалне партиципације и социјалне укључености особа са моторичким поремећајима.

У свом истраживању и опису проблема кандидат користи савремену дефектолошку методологију и биопсихосоцијални приступ особама са моторичким поремећајима.

Комисија сматра да кандидат Срећко Поттић, писањем научних и стручних радова, учешћем на конференцијама и партиципацијом у пројектима, потврђује одређеност за перманентно усавршавање и висок ниво мотивисаности и подобности за бављење научно истраживачким радом.

3. ОБРАЗЛОЖЕНИ КРИТЕРИЈУМИ И РАЗЛОЗИ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ ЗАСНИВА ПОЗИТИВНА ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДОКТОРСКУ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и стручну и научну активност кандидата Срећка Потића, Комисија сматра да кандидат испуњава услове одређене по Закону о високом образовању члан 87 ("Сл.Гласник РС", бр. 76/2005, 100/2007, 97/2008, и 44/2010) и Статуту Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, за израду докторске дисертације, с обзиром да има:

- положене испите на докторским студијама,
- више радова објављених у часописима са рецензијом,
- више радова саопштених на међународним и домаћим скуповима, штампаних у целини или изводу,
- учешће на пројектима.

4. ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

Име, име једног родитеља, презиме: Горан (Милош) Недовић

Датум и место рођења, општина, република: 15.02.1967. Пријелози, Бијело Поље, Црна Гора.

Проф. др Горан Недовић, дипломирао је на Дефектолошком факултету Универзитета у Београду 1992. године, са просечном оценом 8.80 и оценом 10 на дипломском испиту. Последипломске студије на Дефектолошком факултету Универзитета у Београду, уписао је школске 1993/94. године, а магистарску тезу под називом „Способност извођења покрета код особа са повредом мозга“ из научне области Соматопедија, одбранио 21.07. 1997. године. Докторску дисертацију под називом „Структура моторних програма код особа са затвореном повредом мозга“, научна област Дефектологија, одбранио је 12.12. 2000. године на Дефектолошком факултету Универзитета у Београду. У Ректорату Универзитета у Београду у јуну 2001. године промовисан је у доктора дефектолошких наука.

На Дефектолошком факултету Универзитета у Београду у периоду од 1994. до 1998. године, Горан Недовић ради као асистент приправник на предмету „Методика рада са телесно инвалидним лицима школског узраста“. Након завршетка последипломских студија и одбране магистарског рада, изабран је у звање асистента 1998. године, за исти предмет. После одбране докторске дисертације изабран је у звање доцента (2001. година) на предмету „Методика рада са телесно инвалидним лицима школског узраста“. Након стицања звања доцента, ради као наставник и на последипломским студијама Катедре за соматопедију, на предмету „Новине у едукацији телесно инвалидних лица“. У звање ванредног професора изабран је 05.07.2007. године за ужу научну област Клиничко –

соматопедских дисциплина, наставни предмет Методика рада са телесно инвалидним лицима школског узраста. Реформом наставног плана и програма од 2006. године, у акредитованим програмима, проф. др Горан Недовић реализује наставу из предмета: "Методика превентивно корективног рада са децом са моторичким поремећајима школског узраста" и "Моторичке сметње и поремећаји код деце са сензорним и интелектуалним сметњама". На акредитованим мастер студијама реализује наставу из предмета: Програми едукације и професионалног оспособљавања особа са моторичким поремећајима, Феноменологија моторичких поремећаја код неуролошких стања и Модели подршке особама са неуролошким дефицитима. Члан је комисија за оцену и одбрану магистарских теза и докторских дисертација. Ментор је кандидатима за израду магистарских радова и докторских дисертација. Рецензент је две научне монографије и једног универзитетског уџбеника. Био је члан комисија за избор кандидата у наставничка звања.

Приказ научно стручних радова са оценом: др Горан Недовић, аутор је и/или коаутор 3 монографије и 8 поглавља у монографијама, пет радова у часописима међународног значаја и 16 радова у часописима националног значаја, 17 радова у зборнику радова са међународног скупа штампаних у целини или у изводу и 35 радова у зборнику радова националног скупа штампаних у целини или у изводу. Уредник је теметског зборника радова међународног значаја.

Значајни радови:

- Nedović, G., Odović, G., Rapačić, D. (2010). *Razvoj socijalnih veština kod osoba sa smetnjama u razvoju*. Beograd: Društvo defektologa Srbije, 158 strana. ISBN 978-86-84765-28-6. COBISS.SR-ID 174341900.
- Nedovic, G. (ur.), Rapačić, D. (ur.), Marinković, D. (ur.). (2010). *Special education and rehabilitation – science and/or practice: thematic collection of papers*. Novi Sad: Society of Special Educators and Rehabilitators of Vojvodina, 994 pg. ISBN 978-86-913605-1-1. COBISS.SR-ID 256782343.
- Nedović, G., Rapačić, D. (2010). *The influence of mental retardation on mental representation and motor execution*. Journal of Special Education and Rehabilitation 2010; 11(3-4):31-42.
- Nedovic, G., Jachova, Z., Rapačić, D. (2009). *Social Functioning of children with malignant diseases*. Journal of Special Education and Rehabilitation, 2009; 10(3-4):7-27.
- Rapačić, D., Nedović, G., Potic, S. (2010). *Importance of evaluation in determination of treatment of elderly people*. Thematic Collection of Papers: Special Education and Rehabilitation - Science and/or Practice. Novi Sad: Society of Special Educators and Rehabilitators of Vojvodina, Pg. 315–334. ISBN 978-86-913605-1-1. COBISS.SR-ID 256782343.

- Rapaić, D., Nedović, G. (2011). *Cerebralna paraliza: praktičke i kognitivne funkcije*. Beograd: Univerzitet u Beogradu Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD. 161 strana. ISBN 978-86-6203-014-6. COBISS.SR-ID 184736524.

Радови др Горана Недовића могу се сврстати у неколико категорија: прва група радова бави се истраживањем могућности и специфичности едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима. Друга група радова истражује моторичко понашање код особа са инвалидитетом, са посебним нагласком на когнитивни аспект моторичког понашања код телесно инвалидних лица, слепих лица, и особа са менталном ретардацијом. Трећа група радова, бави се етиологијом моторичких поремећаја односно проучавањем последица које прате оштећења локомоторног апарата, повреде централног нервног система и хроничне болести на свим узрастима.

На основу увида у биографију, стручну, научну и педагошку активност др Горана Недовића, Комисија сматра да испуњава услове, прописане Законом о високом образовању и Статутом Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, за ментора кандидату Срећку Поттићу за израду докторске дисертације под називом „Значај сензорне информације у моторичком понашању особа са инвалидитетом“.

5. ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

Назив предложене теме одговара и у потпуности представља садржај и предмет истраживања.

Предмет (проблем) истраживања је дефинисање значаја (улоге) сензорне информације у моторичком понашању код особа са инвалидитетом.

У предлогу пројекта докторске дисертације кандидат наводи више разлога на основу којих закључује да су досадашња истраживања моторичког понашања недовољна за разумевање улоге сензорне информације у моторичком понашању код особа са инвалидитетом, и на основу чега постоји оправдана потреба да се са истраживањима у овој области настави:

1. у досадашњим истраживањима у овој области није се дошло до одговора на питање како функционише систем моторике човека у целини. Уместо тога, на располагању су сегментна знања добијена из истраживања појединих аспеката моторичког понашања, контроле моторике, физиолошких аспеката покрета или дефинисања односа између перцептивних и моторичких догађаја. Као последица таквог приступа, један те исти сегмент моторичког понашања истраживан је и анализиран са много различитих нивоа. То је резултирало многим знањима, али превођење тих

знања у кохерентан систем знања који је могуће широко употребљавати, па и у специјалној едукацији и рехабилитацији, тешко је изводљиво.

2. у многим истраживањима наглашен је утицај средине на моторичко понашање појединца, што је и оправдано, с обзиром да спољашња средина представља опсежан извор стимулуса и великог броја одређених сензорних информација, да свакодневно поставља бројне захтеве за моторичким одговорима пред сваку јединку, иницирајући на тај начин изградњу и развој образаца прилагођавања којима појединац реагује и делује у свом окружењу (Dijkstra et al., 1994; Redding, Wallace, 1996; Grush, 2004; Faw, 2003; Oswald et al., 2004; Vesia et al., 2005; Schmidt, Lee, 2005; Schutz-Bosbach, Prinz, 2007; Knoblich, Sebanz, 2006; Magosso et al., 2008; Ursino et al., 2009; Witt, 2011; Wasaka, Kakigi, 2011). У овом концепту, „однос сензорног инпута и моторичког аутпута изузетно је сложен, а улога сензорне информације у моторичком понашању је претпостављено многострука“ (Cruse et al., 1990; Schmidt, Lee, 2005; Rosenbaum, 2009). Међутим, у научној литератури још увек не постоји јединствено гледиште о улози сензорне информације на моторичко понашање човека, па су даља истраживања потребна.
3. новија истраживања покрета у соматопедији усмерена су на дефинисање когнитивних аспеката моторичког понашања код различитих инвалидних стања (Рапаић, Недовић, 1995; Рапаић, Недовић, Николић, 1995; Рапаић, Ивануш, Недовић, 1996; Јаблан, Рапаић, Недовић, 1997; Недовић, Рапаић, Суботић, 2006; Рапаић, Недовић, 2006, 2007; Nedovikj, Rapaikj, 2010, Рапаић, Недовић, 2011). У овом приступу, сензорни инпут и његов утицај на моторичко понашање инкорпориран је у корпус когнитивних процеса. Међутим, знања о улози сензорне информације на моторичко понашање особа са инвалидитетом, треба тражити кроз диференцирање сензорних и когнитивних процеса у моторичком понашању а не кроз њихову интеграцију.

Комисија сматра да је предмет истраживања актуелан, да није довољно истражен у специјалној едукацији и рехабилитацији и да пружа могућност оргиналног истраживања које ће имати јасан научни и практични допринос.

Теоријски значај истраживања, видимо у чињеници да оно не представља примену већ испробаног дизајна, само пренетог на популацију на којој до сада нису вршена истраживања те врсте, већ примену дизајна заснованог на сублимацији знања из различитих научних области, постављених у теоријске оквири специјалне едукације и рехабилитације. Из теоријског значаја истраживања утицаја сензорне информације на моторичко понашање особа са инвалидитетом би требало да проистекне практични значај овог истраживања, с обзиром да ниједно практично решење није адекватно уколико нема своје теоријско утемељење. У случају претпостављених сазнања добијених овим истраживањем, њихова практична импликација би се односила на повећање рехабилитационог потенцијала у оквирима специјалне едукације и рехабилитације.

Изабрана основна литература указује на кандидатово познавање проблематике истраживања и континуирано професионално бављење овом облашћу. Кандидату је доступна и нова литература значајних иностраних аутора који се баве овом проблематиком: (Bundy AC., Lane SJ. and Murray EA. (2002). *Sensory Integration: Theory and Practice. Second Edition*. Philadelphia: F.A. Davies Company.; van der Linde, J. (2008). *The sensory profile of children with speech and language disorders in London and the south of England*. Master thessis. Johannesburg: Faculty of Health Sciences, University of the Witwatersrand.; Dunn, W. (2001). The Sensations of Everyday life: Empirical, Theoretical, and Pragmatic considerations. *The American Journal of Occupational Therapy*, 55 (6), 608-620).; Dunn, W., Saiter, J., & Rinner, L. (2002). Asperger Syndrome and Sensory Processing: *A Conceptual Model and Guidance for Intervention Planning*. Focus on Autism and Other Developmental Disabilities, 17 (3), 172-185.; Lane, S.J. (2002). Sensory modulation. In A.C. Bundy, S.J. Lane, & E.A. Murray (Eds.), *Sensory Integration: Theory and Practice. Second Edition*. Philadelphia: F.A. Davies Company.; Rosenbaum, D.A. (2009). *Human motor control. Second edition*. Burlington, Ma: Academic Press.; Schmidt, R.A. & Lee, T.D. (2005). *Motor control and learning: a behavioral emphasis. Fourth edition*. Champaign, IL: Human Kinetics.; Cisek P. (2005). Neural representations of motor plans desired trajectories and controlled objects. *Cognitive Processing*, 6 (1), 15-24).

Консултована литература у изради пројекта докторске дисертације пружа довољну теоријску основу за провођење планираног истраживања.

Циљ истраживања усмерен је на тестирање значаја сензорне информације у моторичком понашању код особа са инвалидитетом.

Кандидат ће посебно тестирати значај сензорне информације у моторичком понашању код особа са моторичким поремећајима, код особа са сензорним поремећајима и код особа са поремећајима у когнитивном функционисању. Добијене резултате упоређиће са резултатима испитаника типичне популације.

Комисија сматра да је предложени циљ остварив у оквиру предложне докторске дисертације.

Очекивани резултати (хипотезе):

1. Сензорна информација има статистички значајнији утицај на моторичко понашање код особа са инвалидитетом у односу на типичну популацију.
2. Искључење сензорне информације има статистички значајнији утицај на моторичко понашање особа са инвалидитетом у односу на утицај инкоректне сензорне информације.

3. Моторичко понашање особа са инвалидитетом директно је детерминисано врстом сензорне информације

План рада (кроз задатке истраживања): истраживачки модел подразумева реализацију следећих задатака: тестирање значаја сензорне информације у моторичком понашању код особа са моторичким поремећајима; тестирање значаја сензорне информације у моторичком понашању код особа са сензорним поремећајима и тестирање значаја сензорне информације код особа са поремећајима у когнитивном функционисању. Планирано је да се истраживање реализује у три фазе. Прву фазу представља тријажа испитаника за узорак. Ова фаза биће обављена до краја 2011. године. Друга фаза истраживања предвиђена је за прикупљање података и тестирање испитаника, што ће се обавити у првом кварталу 2012. године. Анализа података и писање студије, односно дисертације обавиће се у трећој фази истраживања. Анализа података планирана је за други квартал 2012. године, док је за писање дисертације предвиђена друга половина 2012. године. Кандидат ће користити стандардизоване инструменте у прикупљању података: Сензорни профил адолесцената и одраслих (*The Adolescent/Adult Sensory Profile – Brown, & Dunn, 2002*), стандардизован инструмент којим се мере одговори на сензорне догађаје у свакодневном животу појединца и идентификују оштећења сензорног система због којих особа не може да учествује у свакодневним активностима или је то учествовање ограничено; Протокол за процену праксије (*Protocol for Examining Praxis - Brown, 1974,*) за процену моторичког понашања; и Натуралистички тест акције (*Naturalistic Action Test – Schwartz et al., 2003,*), који испитује у којој мери испитаници обављају моторичке акције, без негативног утицаја евентуалне потребе за физичком асистенцијом на успешност на тесту. Сви инструменти преведени су на српски језик коришћењем методе тзв. „дуплог слепог превода“. Оригиналне верзије инструмената су преведене на српски језик од стране једног стручњака за енглески језик, а затим су српске верзије, од стране друге особе, поново преведене на енглески језик. Након незнатних усаглашавања термина и измена у текстовима, израђене су коначне верзије инструмената за примену на српском говорно-језичком подручју.

Метод и узорак истраживања:

Узорак истраживања чиниће укупно 120 особа, оба пола, старости између 14-20 година, који живе на територији Републике Србије. Узорак ће бити подељен у четири групе, три експерименталне и једну контролну. Прву експерименталну (E_1) групу чиниће испитаници са моторичким поремећајима, односно испитаници са церебралном парализом. Друга експериментална група (E_2) биће сачињена од испитаника са сензорним оштећењем (слепе особе). Трећу експерименталну групу чиниће испитаници са поремећајима у когнитивном функционисању (испитаници са умереном менталном ретардацијом) (E_3). Контролна група биће сачињена од испитаника без инвалидитета (К). Критеријуми за формирање експерименталне групе (E_1) су: узраст (14-20 година), дијагноза церебралне парализе, ученик средње школе, просечне интелигенције, уредног стања чула вида и слуха, без

психијатријских болести. Критеријуми за формирање експерименталне групе (E₂) су: узраст (14-20 година), дијагноза следе особе, према ICD-10 (WHO, 1990), ученик средње школе, просечне интелигенције, уредног стања чула слуха, без психијатријских болести. Критеријуми за формирање експерименталне групе (E₃) су: узраст (14-20 година), ученик средње школе, дијагноза умерене менталне ретардације према ICD-10 (IQ 35-49) (WHO, 1992), уредног стања чула вида и слуха, без психијатријских болести. Критеријуми за формирање контролне групе (K) су: узраст (14-20 година), ученик средње школе, просечне интелигенције, уредног стања чула вида и слуха, без психијатријских болести.

Место: Тријажа испитаника за узорак извршиће се анализом постојеће медицинске, дефектолошке и административне документације Савеза за церебралну и дечију парализу Београда, Савеза за церебралну и дечију парализу Србије, Савеза слепих Србије, Удружења слепих и слабовидних Србије „Бели штап“, Савеза друштава за помоћ недовољно развијеним особама Београда и Србије, као и анализом педагошко-психолошке документације школе у којој ће се вршити тестирање испитаника из контролне групе.

Методе статистичке обраде података и остале релевантне информације: Анализа и обрада података извршиће се помоћу пакета намењеног статистичкој обради података за друштвене науке (SPSS for Windows, version 14.0, 2005). Значајност ефеката испитиваних варијабли извршиће се применом адекватних параметријских и непараметријских статистичких метода (дескриптивне, корелационе, дискриминативне статистичке технике и остале по потреби). Добијени резултати биће приказани табеларно и графички.

Комисија је мишљења да планиране методе и поступци истраживања, задовољавају стандарде и потребе које су предвиђене циљевима и задацима планираног истраживања.

6. ЗАКЉУЧАК О ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА И ТЕМЕ

Циљ истраживања је усмерен је на тестирање значаја сензорне информације у моторичком понашању код особа са инвалидитетом.

До научних знања о односу сензорне информације и моторичког понашања дошло се истраживањима са различитих научних позиција, на узорцима из типичне популације или особа са повредама централног нервног система. Значајно откриће, је да уклањање сензорне информације, за коју се сматра да делује као сигнал повратне спреге, има незнатне учинке на моторичко понашање, док дисторзија истог сигнала има драстичне последице. Ово сазнање би могло да буде од изузетног значаја за разумевање моторичког понашања код особа са инвалидитетом, с обзиром на разноврсност њихових стања која су често праћена дисфункцијама или дефицитима одређених сензорних модалитета. Особе са моторичким поремећајима, особе са сензорним поремећајима и особе са поремећајима у когнитивном функционисању представљају погодан модел за тестирање ове парадигме.

Комисија сматра да ће резултати добијени овим истраживањем имати вишеструки значај: научни, стручни и примењени. На научном плану очекујемо нова сазнања и проверу концепције и доктрине специјалне едукације и рехабилитације, као и развој нових методологија и парадигми истраживања у соматопедији. На стручном плану очекује се фокусирање пажње на добијене резултате у правцу даљег унапређивања и иновирања дефектолошке праксе. Практичан значај истраживања је могућност директне примене добијених резултата у праксу специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима.

Дакле, кандидат је изабрао актуелан и у специјалној едукацији и рехабилитацији недовољно научно истражен проблем који је методолошки коректно пројектовао у облику пројекта истраживања. Истраживачка питања су јасна, а хипотезе експлицитно постављене. Оригиналност приступа огледа се у чињеници да ова тема није до сада довољно научно експлоатисана у специјалној едукацији и рехабилитацији и да планирана методологија истраживања омогућава објективан приступ и добијање валидних података.

На основу анализе понуђене скице пројекта докторске дисертације „Значај сензорне информације у моторичком понашању особа са инвалидитетом“, Комисија је става да овако предложена тема за израду докторске дисертације у потпуности задовољава све критеријуме за њену израду.

На основу увида у биографију, стручну и научну активност кандидата Срећка Потиха, Комисија сматра да кандидат испуњава услове по Закону о високом образовању и Статуту Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију за израду докторске дисертације, с обзиром:

- да је положио испите на докторским студијама,
- да има више радова објављених у часописима са рецензијом,
- да има више радова саопштених на међународним и домаћим скуповима, штампаних у целини или изводу,
- да је учествовао у пројектима.

ПРЕДЛОГ

Комисија има част да предложи Већу за мастер, специјалистичке и докторске студије Универзитета у Београду Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, да прихвати извештај и одобри израду докторске дисертације под називом **"Значај сензорне информације у моторичком понашању особа са инвалидитетом"**, кандидату Срећку Потиху.

Београд, 10.12.2011

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

1. Др Горан Недовић, ванредни професор Универзитета у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.
2. Др Драган Рапаић, редовни професор Универзитета у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.
3. Др Шпела Голубовић, ванредни професор Универзитета у Новом Саду Медицински факултет.